



Yttrande över Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet

SOU 2018:69

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län ställer sig positiv till de förslag som utredningen presenterar i betänkandet.

Länsstyrelsen i Stockholms län vill dock framföra några synpunkter:

- Förslagen innehar ett viktigt signalvärde, men det är viktigt att ett kompletterande arbete för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck löper parallellt.
- Det är viktigt att komma ihåg att för att förebygga och bekämpa hedersrelaterad brottslighet krävs, utöver rättsväsendets, samhällets övriga stöd och skydd.
- Vidare förutsätter förslagen att socialtjänsten på ett fullgott och likvärdigt vis kan erbjuda stöd och skydd åt de brottsutsatta.

Kapitel 4.6.1 En särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv bör införas

Länsstyrelsen i Stockholms län delar utredningens uppfattning om att en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv bör införas. Utredningen ser att det finns skäl då det hedersrelaterade våldet och förtrycket är ett allvarligt samhällsproblem och de enskilda brottsoffren för hedersrelaterad brottslighet är hårt drabbade. En ny straffskärpningsgrund kan ses som ett led i att tydliggöra brottsoffrens särskilda utsatthet och att stärka rättighetsskyddet för de som drabbas samt markerar det allmännas ståndpunkt att sådan brottslighet aldrig kan accepteras och bör kunna påverka den syn som såväl samhället i stort som vissa grupper har på brottslighet med hedersmotiv.

Länsstyrelsen i Stockholms län anser att utredningen med dessa förslag lägger stort fokus på signalvärde. Utifrån erfarenheter av myndighetens våldsförebyggande arbete ser myndigheten att attitydförändringar med fördel görs även på andra sätt, till exempel förebyggande aktiviteter inom skola, idrott och civilsamhälle. Förslaget förutsätter vidare att samhället erbjuder ett fullgott och likvärdigt stöd och skydd för brottsoffer.

Då hedersrelaterad brottslighet ofta begås av ett kollektiv med stor kontroll finns risk för att brottsoffret blir extra utsatt om hen anmäler ett brott med hedersmotiv. Länsstyrelsen i Stockholms län önskar därför att utredningen vidare utreder brottsoffrets eventuella ökade utsatthet vid införande av förslaget.

Kapitel 5.4.3 Barnäktenskap bör kriminaliseras

Länsstyrelsen i Stockholms län delar utredningens uppfattning om att barnäktenskap bör kriminaliseras och att det finns ett tillräckligt stort tillämpningsområde för att en straffbestämmelse ska kunna motiveras.

Kapitel 6.5.3 I förebyggande syfte bör ett utreseförbud för barn införas och passlagens regler ändras

Länsstyrelsen i Stockholms län delar utredningens uppfattning om att det i skyddande syfte bör införas ett utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas. Utreseförbud som avser dessa fall införs i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Länsstyrelsen i Stockholms län föreslår att detta förslag ska gälla unga upp till 20 år. Unga vuxna är en sårbar grupp som ofta glöms bort.

Länsstyrelsen i Stockholms län delar utredningens uppfattning om att passansökan ska kunna avslås eller återkallas gällande pass om sökanden är underkastad utreseförbud eller tillfälligt reseförbud i enlighet med LVU.

Myndigheten ser positivt på att förslaget ska följa gängse LVU-ordning, men anser att det kan vara problematiskt för socialtjänsten att göra en bedömning av när behovet av utreseförbud upphör.

Kapitel 7.5 Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna

Länsstyrelsen i Stockholms län delar utredningens uppfattning om att det finns behov av en övergripande permanent resurs- eller kompetensfunktion med uppgift att på olika sätt främja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom konkret stöd till berörda myndigheter, kommuner och landsting.

Länsstyrelsen i Stockholms län vill understryka att Länsstyrelsen i Östergötlands län redan idag har ett nationellt uppdrag och länsstyrelserna ett regionalt uppdrag. Fokus på och fördelarna med utredningens bedömning är dock det *långsiktiga* perspektivet.

För att vidare kunna ta ställning önskar Länsstyrelsen i Stockholms län att utredningen vidare utreder innehåll och uppdrag hos en övergripande permanent resurs- eller kompetensfunktion.

Detta yttrande har beslutats och godkänts digitalt av ställföreträdande länsöverdirektör Åsa Ryding. I slutliga handläggningen deltog avdelningschef Karina Uddén och handläggare Anija Johansson, föredragande.

Åsa Ryding

Anija Johansson